

## Verordening inzake de winkeltijden Gemeente Aa en Hunze 2011

De raad der gemeente Aa en Hunze;  
gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van de gemeente Aa en Hunze,  
d.d. , nummer 2011/29;  
gelet op de Winkeltijdenwet en artikel 3 van de Winkeltijdenwet;  
besluit:  
vast te stellen de volgende "Verordening inzake de winkeltijden 2011"

### Artikel 1. Begripsbepalingen

In deze verordening wordt verstaan onder:

- a. de wet: de Winkeltijdenwet;
- b. winkel: een winkel als bedoeld in artikel 1 van de wet;
- c. feestdag: Nieuwjaarsdag, tweede Paasdag, Hemelvaartsdag, tweede Pinksterdag, eerste Kerstdag en tweede Kerstdag;
- d. college: het college van burgemeester en wethouders.

### Artikel 2. Beslistermijn

1. Het college beslist op een aanvraag om een ontheffing binnen acht weken.
2. Het college kan de beslissing voor ten hoogste acht weken verdagen.

### Artikel 3. Overdracht van de ontheffing

1. Een ontheffing op grond van deze verordening is overdraagbaar na verkregen toestemming van het college.
2. In geval van een voorgenomen overdracht doet de houder van de ontheffing hiervan onmiddellijk schriftelijk mededeling aan het college onder vermelding van de naam en het adres van de voorgestelde rechtverkrijgende.

### Artikel 4. Intrekken of wijzigen van de ontheffing

Het college kan een ontheffing intrekken of wijzigen indien:

- a. ter verkrijging daarvan onjuiste of onvolledige gegevens zijn verstrekt;
- b. veranderde omstandigheden of gewijzigde inzichten dit noodzakelijk maken in verband met het belang of de belangen ter bescherming waarvan de ontheffing is vereist;
- c. het gebruik van de winkel of de uitoefening van een bedrijf anders dan in een winkel gevaar oplevert voor de openbare orde, de veiligheid of het woon- en leefklimaat ter plaatse;
- d. de aan de ontheffing verbonden voorschriften en beperkingen niet zijn of worden nagekomen;
- e. van de ontheffing geen gebruik wordt gemaakt binnen een daarin gestelde termijn of, bij gebreke van een dergelijke termijn, binnen een redelijke termijn;
- f. de houder dit aanvraagt.

### Artikel 5. Zon- en feestdagenregeling (koopzondagen)

1. De verboden genoemd in artikel 2, eerste lid, aanhef en onder a en b van de wet, gelden niet op ten hoogste twaalf, door het college aan te wijzen, zondagen of feestdagen per kalenderjaar.
2. Deze bevoegdheid geldt voor elk deel van de gemeente afzonderlijk.

### Artikel 6. Openstelling van levensmiddelenwinkels op de avonden van zon- en feestdagen

1. Het college kan op aanvraag ontheffing verlenen van de in artikel 2, eerste lid, aanhef en onder a en b van de wet genoemde verboden aan winkels waar uitsluitend of hoofdzakelijk eet- en drinkwaren plegen te worden verkocht met uitzondering van sterke drank als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Drank- en Horecawet.
2. Het college kan de ontheffing voor ten hoogste één winkel verlenen.
3. Aan de ontheffing worden in elk geval de volgende voorschriften verbonden:
  - a. de winkel dient op de zondagen en de feestdagen vóór 16.00 uur gesloten te zijn,
  - b. er dienen uitsluitend of hoofdzakelijk eetwaren en drinkwaren te worden verkocht, met uitzondering van sterke drank als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Drank- en Horecawet.

4. De ontheffing kan worden geweigerd indien de woonsituatie of de leefsituatie, de veiligheid of de openbare orde in de omgeving van de winkel op ontoelaatbare wijze nadelig wordt beïnvloed door de openstelling.

#### **Artikel 7. Ontheffing zon- en feestdagenregeling voor bijzondere situaties**

1. Het college kan voor wat betreft zondagen of feestdagen ontheffing verlenen van de in artikel 2 van de wet genoemde verboden, ten behoeve van:
  - a. bijzondere gelegenheden van tijdelijke aard;
  - b. het uitstallen van goederen;
  - c. tentoonstellingen in kunstateliers en galeries
2. De ontheffing kan worden verleend in geval van feestelijkheden, bijeenkomsten, veilingen of beurzen.

#### **Artikel 8. Verbod straatverkoop bepaalde goederen op zon- en feestdagen**

Het college van burgemeester en wethouders kan bepalen dat de vrijstelling, bedoeld in artikel 12, eerste lid van het Vrijstellingenbesluit Winkeltijdenwet, niet geldt voor de gehele gemeente of voor een of meer delen van de gemeente.

#### **Artikel 9. Openstelling op werkdagen tussen 22.00 en 06.00 uur (nachtwinkels)**

1. Het college kan op aanvraag ontheffing verlenen van het verbod, bedoeld in artikel 2, eerste lid, onder c, van de wet.
2. De ontheffing kan worden geweigerd indien de woonsituatie of de leefsituatie, de veiligheid of de openbare orde in de omgeving van de winkel op ontoelaatbare wijze nadelig wordt beïnvloed door de openstelling van de winkel.

#### **Artikel 10. Toerisme**

De verboden, bedoeld in artikel 2, eerste lid van de wet gelden, om reden van op de gemeente gericht toerisme, voor zover zij betrekking hebben op de zondagen en feestdagen, niet:

1. voor detailhandel op verblijfsrecreatieve complexen gedurende het gehele jaar ten dienste van de verblijfsrecreanten;
2. overigens voor het gehele grondgebied van de gemeente Aa en Hunze gedurende de periode van 1 mei tot en met 31 augustus voor detailhandel:

#### **Artikel 12. Intrekking voorgaande regeling**

De "Verordening winkeltijden gemeente Aa en Hunze" vastgesteld door de gemeenteraad op 15 september 1998 wordt ingetrokken.

#### **Artikel 13. Inwerkingtreding**

Deze verordening treedt in werking op met ingang van de dag na die van de bekendmaking.

#### **Artikel 14. Citeertitel**

Deze verordening wordt aangehaald als: "Verordening winkeltijden gemeente Aa en Hunze 2011".

*Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad der gemeente Aa en Hunze, gehouden op 25 mei 2011.*

*De griffier, De voorzitter,*

*T. Santes Drs. H.F. van Oosterhout*

#### **Algemene toelichting**

##### **De Winkeltijdenwet**

Op 1 juni 1996 is de Winkeltijdenwet tezamen met het Vrijstellingenbesluit Winkeltijdenwet in werking getreden. Deze wet stelt ruimere regels voor de openingstijden van winkels dan zijn voorganger, de Winkelsluitingswet 1976.

De tekst van de Winkeltijdenwet en het bijbehorende Vrijstellingenbesluit zijn gepubliceerd in het Staatsblad van 28 maart 1996, onder nummer 182 en 183. Op dit moment is een wijziging van de Winkeltijdenwet bij de Eerste Kamer in behandeling (EK 2009-2010; 31728). Deze wijziging heeft tot doel een inkadering te geven van de bevoegdheid om toeristische gebieden aan te wijzen, waar de winkels op alle zon- en feestdagen open mogen zijn. Het gaat om een aantal extra eisen aan de besluitvorming en een aanscherping van de bevoegdheid op grond van artikel 3, derde lid, onder a,

van de wet. Verder worden door deze wetswijziging de vrijstellingen die de raad op basis van dit artikel bij verordening kan geven, vatbaar voor bezwaar en beroep bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven.

#### **Uitgangspunten Winkeltijdenwet**

In concreto komen deze uitgangspunten neer op het volgende.

- a. Op maandag t/m zaterdag, de werkdagen, is openstelling van winkels toegestaan tussen 06.00 en 22.00 uur. Gemeenten mogen tijdens deze uren geen beperkingen opleggen aan de openstelling van winkels.
- b. Aan het aantal openingsuren per winkel per week is geen maximum verbonden.
- c. Tijdens de nachturen van 22.00 tot 06.00 uur is winkelopening op werkdagen niet toegestaan. Gemeenten kunnen echter vrijstellingen of ontheffingen van deze verplichte winkelsluiting verlenen. Op Goede Vrijdag, Kerstavond (24 december) en. Dodenherdenking (4 mei) moeten de winkels vanaf 19.00 uur dicht zijn.
- d. Op zon- en feestdagen is winkelopening niet toegestaan. Voor maximaal 12 zon- en feestdagen per kalenderjaar kan de gemeente vrijstelling of ontheffing van deze verplichte sluiting verlenen. De Winkeltijdenwet merkt in dit verband als feestdagen aan: Nieuwjaarsdag, tweede Paasdag, Hemelvaartsdag, tweede Pinksterdag en eerste en tweede Kerstdag.
- e. Winkels waar uitsluitend of hoofdzakelijk levensmiddelen worden verkocht (in de praktijk gaat het vaak om supermarkten) kunnen ontheffing krijgen om op zon- en feestdagen vanaf 16.00 uur open te zijn. Ze moeten dan wel op alle zon- en feestdagen voor 16.00 uur dicht zijn, ook als die als koopzondag zijn aangewezen. Belangrijk is ook dat er in een gemeente maar één ontheffing per 15.000 inwoners mag worden verleend.
- f. De raden kunnen bij verordening vrijstelling verlenen van de verplichte winkelsluiting op zon- en feestdagen in verband met op de gemeente of een deel daarvan gericht autonoom toerisme. Zoals hiervoor vermeld wordt deze bevoegdheid door het wetsvoorstel 31728 nader ingekaderd.

De Winkeltijdenwet is niet alleen van toepassing op winkels: het is op de in artikel 2, eerste lid, van de wet bedoelde dagen en tijden ook verboden om in de uitoefening van een bedrijf (anders dan in een winkel) goederen te koop aan te bieden of te verkopen aan particulieren. Dit volgt uit artikel 2, tweede lid.

#### **Gemeentelijke bevoegdheden**

Als algemene regel geldt dat op zon- en feestdagen de winkels gesloten zijn. Hierop bestaat een aantal uitzonderingen in de vorm van vrijstellings- en ontheffingsmogelijkheden. Hiermee kan het gemeentebestuur ook buiten de wettelijk geregelde sluitingstijden winkelopening toestaan. Deze bevoegdheden kunnen worden ingedeeld in de volgende vier categorieën.

##### **1. Bevoegdheden op werkdagen**

De gemeentelijke bevoegdheden op werkdagen behelzen feitelijk de mogelijkheid om ook na 22.00 uur winkelopening toe te staan (art. 7 van de Winkeltijdenwet). De winkeltijdenverordening moet in een grondslag voorzien om de detailhandelsactiviteiten mogelijk te maken die na 22.00 uur op werkdagen plaatsvinden. Dat is gebeurd in artikel 9 van de modelverordening.

##### **2. Bevoegdheden op zon- en feestdagen en 19-uurdagen**

De gemeenteraad heeft op grond van artikel 3, eerste lid, Winkeltijdenwet de bevoegdheid om per kalenderjaar maximaal twaalf zondagen of feestdagen als koopzondag aan te wijzen. Deze bevoegdheid geldt per deel van de gemeente afzonderlijk en kan worden overgedragen aan het college van burgemeester en wethouders. Ook kan de raad het college van burgemeester en wethouders een ontheffingsbevoegdheid toekennen.

Artikel 2, eerste lid, aanhef en onder a, Winkeltijdenwet bepaalt dat de winkels op zondag gesloten moeten zijn. In het eerste lid, onder b, wordt een aantal andere dagen genoemd waarop de winkels gesloten moeten zijn, namelijk Nieuwjaarsdag, tweede Paasdag, Hemelvaartsdag, tweede Pinksterdag en eerste en tweede Kerstdag. Deze dagen zijn in artikel 1 van de modelverordening gedefinieerd als feestdagen. Daarnaast noemt artikel 2, eerste lid onder b, van de Winkeltijdenwet nog drie dagen waarop de winkels gesloten moeten zijn vanaf 19.00 uur: Goede Vrijdag, 4 mei en 24 december. Deze dagen vallen dus niet onder het begrip feestdagen. In deze toelichting worden ze verder aangeduid als "19-uurdagen".

Nieuwjaarsdag, tweede Paasdag, Hemelvaartsdag, tweede Pinksterdag en eerste en tweede Kerstdag zijn ook in artikel 1 van het Vrijstellingenbesluit Winkeltijdenwet gedefinieerd als feestdagen.

Artikel 3, eerste lid, van de Winkeltijdenwet noemt als dagen die als koopzondag kunnen worden aangewezen naast de zondagen alleen de hiervoor vermelde feestdagen Nieuwjaarsdag, tweede Paasdag, Hemelvaartsdag, tweede Pinksterdag en eerste en tweede Kerstdag. Daaruit volgt dat de 19-uurdagen niet als koopzondag kunnen worden aangewezen indien zij op een zondag vallen.

##### **3. Bevoegdheden voor specifieke situaties**

De gemeente heeft de bevoegdheid om bij verordening een vrijstelling te verlenen van het verbod om op zon- en feestdagen open te zijn vanwege op de gemeente of een deel daarvan gericht autonoom toerisme (artikel 3, derde lid, onder a). Deze vrijstelling kan worden verleend voor de gehele gemeente of een deel daarvan. Hierbij geldt de wettelijke voorwaarde dat de lokale aantrekkingskracht voor

toeristen niet wordt bepaald door de (vrijgestelde) winkelopening. Deze bevoegdheid is uitgewerkt in artikel 10 van de modelverordening.

Zoals in de inleiding vermeld is een wetsvoorstel bij de Eerste Kamer in behandeling waardoor deze bepaling verder wordt ingekaderd. Zie voor meer informatie en jurisprudentie de artikelgewijze toelichting bij artikel 10 van deze modelverordening.

De wet voorziet in artikel 3, vierde lid, in een bevoegdheid van de gemeenteraad om in een verordening een bevoegdheid aan het college van burgemeester en wethouders toe te kennen om aan winkels die uitsluitend of hoofdzakelijk eet- en drinkwaren verkopen een ontheffing te verlenen voor opening op zon- en feestdagen vanaf 16.00 uur. Per 15.000 inwoners van de gemeente mag slechts één winkel worden aangewezen. In gemeenten met minder dan 15.000 inwoners mag aan één winkel een dergelijke ontheffing worden verleend. Deze bepaling komt in plaats van de avondwinkelbepaling in de Winkelsluitingswet 1976. Net als onder de Winkelsluitingswet 1976 moeten deze winkels zich uitsluitend of hoofdzakelijk richten op de verkoop van eet- en drinkwaren, met uitzondering van sterke drank in de zin van artikel 1 van de Drank en Horecawet. Het gaat in de praktijk vaak om supermarkten. Doordat artikel 3, vierde lid van de Winkeltijdenwet verwijst naar artikel 2, tweede lid onder a en b, kan een dergelijke supermarkt dus op zondagen, feestdagen en op 19 uur dagen geopend zijn. Zie verder de toelichting bij artikel 6 van deze verordening.

Winkels die een ontheffing op grond van artikel 3, vierde lid, hebben mogen op werkdagen ook op de reguliere winkeltijden, dus tussen 06.00 uur en 22.00 uur, onbeperkt geopend zijn. Daarnaast kan nog vrijstelling of ontheffing worden verleend voor de uren tussen 22.00 uur en 06.00 uur (artikel 7 Winkeltijdenwet). De betrokken winkels moeten echter wel op alle zon- en feestdagen gesloten zijn tot 16.00 uur. Dit geldt dus ook voor die zon- en feestdagen die als koopzondag zijn aangewezen.

Daarnaast heeft de gemeente de mogelijkheid om voor grensoverschrijdend verkeer een vrijstelling te verlenen aan winkels in de nabijheid van grensovergangen langs daarop aansluitende doorgaande wegen.

Het college heeft op grond van artikel 4, eerste lid, van de wet de bevoegdheid om bij plotseling opkomende bijzondere omstandigheden een vrijstelling van de verplichte winkelsluiting te verlenen. Daarnaast kan de raad het college in bij de verordening aangewezen gevallen de bevoegdheid toe kennen op verzoek een ontheffing verlenen bij bijzondere gelegenheden van tijdelijke aard en voor het uitstellen van goederen. Zie daarover ook de toelichting bij artikel 7.

Het college kan op grond van artikel 6 van de Winkeltijdenwet op verzoek een ontheffing verlenen voor de openstelling van de winkel op zondag aan winkeliers die tot een kerkgenootschap behoren dat de wekelijkse religieuze rustdag op een andere dag dan de zondag houdt. Deze winkeliers moeten dan wel op hun eigen religieuze rustdag hun winkel gesloten houden

#### **4. Algemeen**

Alle op grond van de wet en de verordening te verlenen vrijstellingen en ontheffingen kunnen onder beperkingen worden verleend; ook kunnen er voorschriften aan worden gebonden. Aan de ontheffingen op grond van artikel 3, vierde lid, en op grond van artikel 7 van de Winkeltijdenwet (avondopenstelling op zondag respectievelijk op werkdagen) kan bijvoorbeeld de beperking worden verbonden dat er na een bepaald tijdstip geen alcoholhoudende drank mag worden verkocht (CBB 18-03-2009, AWB 08/802 S2, Zaanstad)

#### **Vrijstellingenbesluit Winkeltijdenwet**

In het Vrijstellingenbesluit worden aan enkele vormen van detailhandel landelijke vrijstellingen verleend van de openingsverboden uit de Winkeltijdenwet. Hierbij worden landelijke vrijstellingen voor de gehele week en landelijke vrijstellingen voor de zondagen en de feestdagen onderscheiden. Voor de detailhandelsactiviteiten van de laatste categorie kunnen voor de werkdagen op lokaal niveau vrijstellingen en ontheffingen worden verleend. De twee categorieën zijn hieronder nader uitgewerkt. Aan dit onderscheid ligt de keuze ten grondslag om het zwaartepunt bij de mogelijkheid voor het verlenen van vrijstellingen bij de gemeenten te leggen. Voor een beperkt aantal detailhandelsactiviteiten wordt de vrijstelling gedurende de gehele week echter van zo groot landelijk belang geacht, dat hiervoor landelijke vrijstellingen zijn opgenomen. Het gaat om de detailhandel in instellingen voor de volksgezondheid, verkeer en vervoer en de verkoop van nieuwsbladen en tijdschriften. Omdat de bevoegdheid van gemeenten om detailhandel op zon- en feestdagen toe te staan beperkt blijft tot twaalf dagen per jaar, geeft het besluit ook landelijke vrijstellingen voor enkele soorten detailhandel die van oudsher op zon- en feestdagen plaatsvindt. Het gaat deels om winkels die gewoonlijk ook op werkdagen na 22.00 uur geopend zijn. Om de openstelling van deze winkels dan mogelijk te maken, kan in de verordening een vrijstelling of mogelijkheid voor het verlenen van een ontheffing worden opgenomen.

#### **1. Vrijstellingen voor zon- en feestdagen en werkdagen**

De vrijstellingen die voor de hele week gelden zijn alleen van toepassing op:

- a. Instellingen van volksgezondheid (apotheken en winkels in en op het terrein van ziekenhuizen en verpleeghuizen). Het college krijgt daarbij de bevoegdheid om op verzoek een ontheffing te verlenen voor verkooppunten van uitsluitend of hoofdzakelijk eet- en drinkwaren, prentbriefkaarten, nieuwsbladen en tijdschriften, alsmede bloemen en planten, op ten hoogste 250 meter afstand van de publieksingang van een ziekenhuis of verpleeghuis. Deze ontheffing mag gelden vanaf een half uur voor de aanvang van de bezoektijden tot het einde daarvan.

- b. Instellingen van verkeer en vervoer (winkels in NS-stationsgebouwen, luchtvaartterreinen voor intercontinentaal verkeer, shops in benzinstations en wegrestaurants en verkoop ten behoeve van de beroepsscheepvaart). Het college krijgt daarbij de bevoegdheid op verzoek een ontheffing te verlenen aan winkels gericht op reizigers in een gebouw voor een knooppunt van openbaar vervoer of voor het verkopen van bloemen en planten op een afstand van ten hoogste 100 meter daarvan.
- c. Instellingen voor de verkoop van nieuwsbladen en tijdschriften.

## **2. Vrijstellingen uitsluitend voor zon- en feestdagen**

Vrijstellingen voor uitsluitend de zon- en feestdagen worden in dit besluit verleend voor:

- a. Bepaalde winkels (musea; winkels waar uitsluitend maaltijden, voor directe consumptie geschikte eetwaren, alcoholvrije dranken en, via een automaat, tabak en tabaksproducten, middelen ter voorkoming van zwangerschap en damesverband worden verkocht; videotheken, mits geen andere goederen te koop worden aangeboden of verkocht dan videobanden en andere beeld dragers, alsmede tijdschriften en catalogi, die betrekking hebben op het te huur aangeboden assortiment).
- b. Openstelling van winkels anders dan voor verkoop, indien noodzakelijk voor het betreden van een restaurant of lunchroom en voor fietsenwinkels voor zover noodzakelijk voor het huren van fietsen en bromfietsen.
- c. Straatverkoop van eetwaren voor directe consumptie en alcoholvrije dranken. Indien de plaatselijke omstandigheden daartoe aanleiding geven, kan de raad bij verordening bepalen dat deze vrijstelling niet geldt voor de betrokken gemeente of een of meer delen daarvan. Daarin is voorzien in artikel 8 van de modelverordening.
- d. Verkoop van bloemen en planten gedurende de openingstijden op een afstand van ten hoogste 100 meter van de publieksingang van een begraafplaats.
- e. Verkoop van rechtstreeks verband houdende goederen bij voorstellingen, uitvoeringen of evenementen van culturele aard vanaf een uur voor aanvang tot een uur na afloop.
- f. Verkoop van rechtstreeks verband houdende goederen in of op het terrein van sportcomplexen gedurende de openingstijden van die sportcomplexen.
- g. Winkels in of op het terrein van bejaardenoorden, waar uitsluitend of hoofdzakelijk eet- en drinkwaren, prentbriefkaarten, nieuwsbladen en tijdschriften, alsmede bloemen en planten worden verkocht.
- h. Winkels in fotoartikelen, indien betreden noodzakelijk is voor het maken van portretfoto's ter gelegenheid van de Eerste Heilige Communie.
- i. Verkoop van bloemen en planten op dagen waarop Allerheiligen en Allerzielen worden gevierd.
- j. Verkoop van brood en gebak dat in het bijzonder is bestemd voor hen die zich aan de Ramadan houden, en wel tussen twee uur vóór zonsondergang tot zonsondergang gedurende de Ramadan, mits in die winkel dat brood en gebak ook pleegt te worden verkocht buiten de periode van de Ramadan.
- k. Verkoop van eetwaren voor directe consumptie en alcoholvrije dranken, religieuze artikelen en souvenirs, alsmede bloemen en planten, in de directe omgeving van een bedevaartplaats, gedurende de tijd dat deze plaats als zodanig wordt bezocht.
- l. Verkoop van feestartikelen op zondag waarop carnaval wordt gevierd, vanaf 12.00 uur en op zon- en feestdagen waarop in de gemeente een kermis wordt gehouden, gedurende de openingstijden van die kermis.

### **Handhaving**

De controle op de naleving van de regels is in eerste instantie een taak van de plaatselijk bevoegde politie in overleg met de gemeente. De Belastingdienst/FIOD-ECD wordt daarbij ingeschakeld als er een landelijke coördinatie vereist is.

Uiteraard is ook bestuursrechtelijke handhaving mogelijk. Over de handhaving van de Winkeltijdenwet heeft de Minister van Economische Zaken op 22 december 2006 een brief naar alle gemeenten gestuurd. Over de samenloop van strafrechtelijke en bestuursrechtelijke handhaving heeft de VNG nadere informatie gegeven. Deze is te vinden op de website van de VNG,

### **Artikelgewijze toelichting**

#### **Artikel 1. Begripsbepalingen**

Voor de definitie van winkel wordt verwezen naar artikel 1 van de Winkeltijdenwet. Daarin is een winkel gedefinieerd als: een voor het publiek toegankelijke besloten ruimte, waarin goederen aan particulieren plegen te worden verkocht.

Voor de omschrijving van het begrip feestdag is aansluiting gezocht bij artikel 2, eerste lid onder b van de Winkeltijdenwet. In de wet is geen definitie opgenomen van feestdag, maar worden de volgende dagen genoemd als dagen waarop de winkels gesloten moeten zijn (naast de zondag): Nieuwjaarsdag, tweede Paasdag, Hemelvaartsdag, tweede Pinksterdag en eerste en tweede Kerstdag. Deze dagen zijn in artikel 1 van de modelverordening gedefinieerd als feestdag. Daarnaast noemt artikel 2, eerste lid onder b van de Winkeltijdenwet nog drie dagen waarop de winkels gesloten moeten zijn vanaf 19.00



uur: Goede Vrijdag, 4 mei en 24 december. Deze dagen vallen dus niet onder het begrip feestdag in de modelverordening.

Door in de verordening het begrip feestdag te definiëren, kan waar nodig worden volstaan met het woord "feestdag" of "feestdagen" en hoeven niet steeds alle dagen bij naam genoemd te worden. Koninginnedag en Bevrijdingsdag (5 mei) zijn, voor zover deze dagen niet op zondag vallen, in de wet niet aangemerkt als een dag waarop de winkels gesloten moeten zijn.

### **Artikel 3. Overdracht van de ontheffing**

De bepaling bindt de overdracht van de ontheffing aan de toestemming van het college. De ontheffing kan aan een (rechts)persoon worden verleend als het gaat om straatverkoop als bedoeld in artikel 2, tweede lid van de Winkeltijdenwet. Als het om een winkel gaat, heeft de ontheffing naar zijn aard betrekking op het pand waarin het winkelbedrijf wordt uitgeoefend. Als het om een ontheffing voor straatverkoop gaat biedt de tussenkomst het college de gelegenheid om inzicht te krijgen in de handel en wandel van de opvolger. Als het gaat om overdracht van het winkel pand aan een ander rechthebbende, moet het college kunnen toetsen of de ontheffing in stand kan blijven of dat er eventueel andere voorschriften aan moeten worden verbonden. Er kan immers sprake zijn van een heel ander soort winkel dan voorheen.

### **Artikel 5. Zon- en feestdagenregeling (koopzondagen)**

Dit artikel is een uitwerking van artikel 3, tweede lid, Winkeltijdenwet, dat de raad de mogelijkheid geeft de bevoegdheid die in het eerste lid aan de raad wordt gegeven, te delegeren aan het college. Dit is wel een beperkte delegatie: de raad zelf verleent vrijstelling, B&W bepalen wanneer die precies geldt door het aanwijzen van maximaal 12 koopzondagen per jaar. De eerste twee leden van artikel 3 Winkeltijdenwet luiden:

1. De gemeenteraad kan voor ten hoogste twaalf door hem aan te wijzen dagen per kalenderjaar vrijstelling verlenen van de in artikel 2 vervatte verboden, voor zover deze betrekking hebben op de zondag, Nieuwjaarsdag, tweede Paasdag, Hemelvaartsdag, tweede Pinksterdag en eerste of tweede Kerstdag. De beperking tot twaalf dagen per kalenderjaar geldt voor elk deel van de gemeente afzonderlijk.
2. De gemeenteraad kan, al dan niet onder het stellen van regels, de in het eerste lid bedoelde bevoegdheid delegeren aan burgemeester en wethouders.

De gemeenteraad kan ook zelf de twaalf koopzondagen/feestdagen aanwijzen. In dat geval hoeft dit artikel niet in de verordening te worden opgenomen. De vrijstelling wordt dan in de verordening zelf opgenomen, terwijl de aangewezen dagen bijvoorbeeld in een bijlage bij de verordening worden opgenomen. Deze bijlage kan desgewenst jaarlijks door de raad worden vastgesteld.

### **Artikel 6. Openstelling van levensmiddelenwinkels op zon- en feestdagen**

Dit artikel van de modelverordening steunt op artikel 3, vierde lid, van de Winkeltijdenwet, dat luidt:

4. Voorts kan de gemeenteraad bij verordening aan burgemeester en wethouders de bevoegdheid verlenen op een daartoe strekkende aanvraag en met inachtneming van de in die verordening gestelde regels ontheffing te verlenen van de in artikel 2, eerste lid, onder a en b, vervatte verboden, voor zover het winkels betreft die gesloten zijn op de in die verboden bedoelde dagen tussen 0 uur en 16 uur, en waar uitsluitend of hoofdzakelijk eet- en drinkwaren plegen te worden verkocht met uitzondering van sterke drank als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Drank- en Horecawet. De verordening bepaalt in ieder geval het aantal winkels waarvoor in de gemeente ontheffing kan worden verleend. Dit aantal kan ten hoogste één winkel per 15 000 inwoners van de gemeente zijn of, indien het inwonertal lager is dan 15 000, één winkel.

De vereisten uit de Winkeltijdenwet zijn dus:

de ontheffing kan alleen worden verleend aan winkels:

- die gesloten zijn op zon- en feestdagen vóór 16 uur, ook als die als koopzondag zijn aangewezen (verwerkt in onderdeel a van derde lid), en
- waar hoofdzakelijk eet- en drinkwaren worden verkocht met uitzondering van sterke drank als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Drank- en Horecawet (verwerkt in het eerste lid van artikel 6 van deze verordening);

er mag maar 1 ontheffing verleend worden per 15.000 inwoners (verwerkt in het tweede lid van artikel 6 van deze Verordening). Dit aantal moet strikt worden toegepast, er mag dus niet naar boven worden afgerond. Een gemeente die minder dan 15.000 inwoners heeft mag aan één winkel de ontheffing ex artikel 3, vierde lid verlenen.

Het zal vaak voorkomen dat er – na toetsing aan de weigeringsgronden - meer aanvragen liggen dan dat er ontheffingen kunnen worden verleend. Het verdient aanbeveling dat het college beleid ontwikkelt over de manier waarop in dat geval wordt geselecteerd tussen de aanvragers. Dit kan bijvoorbeeld door een systeem van loting. Ook zou een rouleersysteem in het leven kunnen worden geroepen, waarbij diverse supermarkten tijdelijk ontheffing krijgen, elk voor een afzonderlijke periode. Ontheffing voor een bepaalde periode heeft ook los daarvan het voordeel dat er na verloop van tijd kan worden geëvalueerd.

Ook kan het college de ontheffingen elk jaar aan andere winkels verlenen of de ontheffingen verdelen via een vergelijkende toets (zie CBb 8 januari 2010, AB 2010, 73). Een vergelijkende toets in dit verband houdt in dat het college een tijdvak bekend maakt waarbinnen ondernemers die interesse hebben een

onthefing kunnen aanvragen, waarna het college alle factoren afweegt voordat het besluit welke winkel de ontheffing voor de zondagavondenstelling krijgt. Er werd in het concrete geval van de hiervoor aangehaalde uitspraak onder andere gekeken naar mogelijke overlast, voldoende parkeergelegenheid en een afscheiding tussen de (verkoop van) sterke drank en de overige winkelruimte.

Aan de ontheffing op grond van artikel 3, vierde lid van de Winkeltijdenwet kan bijvoorbeeld de beperking worden verbonden dat er na een bepaald tijdstip geen alcoholhoudende drank mag worden verkocht (CBB 18-03-2009, AWB 08/802 S2, Zaanstad).

De raad kan ervoor kiezen geen gebruik te maken van de mogelijkheid tot zondagavondenstelling door simpelweg geen grondslag daarvoor in de verordening op te nemen. De raad kan er ook voor kiezen deze mogelijkheid wel te benutten, maar deze tegelijkertijd in te perken. Daarvoor is in de modelverordening alternatief 2 opgenomen. Alternatief 2 beperkt de groep winkels die in aanmerking komen tot de winkels die ook een ontheffing hebben om op werkdagen na 22.00 uur open te zijn. Uit de jurisprudentie (LJN BC4612, CBB, 14/02/2008, Zaanstad) blijkt dat dit is toegestaan als de verordening daarvoor een basis biedt.

#### **Artikel 7. Ontheffing zon- en feestdagenregeling voor bijzondere situaties**

Dit artikel steunt op artikel 4, tweede lid, Winkeltijdenwet. Artikel 4 luidt:

1. Burgemeester en wethouders kunnen vrijstelling van de in artikel 2 vervatte verboden, voor zover deze betrekking hebben op de zondag, Nieuwjaarsdag, tweede Paasdag, Hemelvaartsdag, tweede Pinksterdag en eerste of tweede Kerstdag, verlenen op grond van plotseling opkomende bijzondere omstandigheden.
2. Zij kunnen in door de gemeenteraad bij verordening aangewezen gevallen ontheffing verlenen van de in het eerste lid bedoelde verboden ten behoeve van bijzondere gelegenheden van tijdelijke aard en ten behoeve van het uitstellen van goederen.
3. De vrijstellingen en ontheffingen kunnen onder beperkingen worden verleend. Aan de vrijstellingen en ontheffingen kunnen voorschriften worden verbonden.

Aangezien de Winkeltijdenwet in artikel 7, eerste lid een directe bevoegdheid verleent aan het college om vrijstelling te verlenen op grond van plotseling opkomende bijzondere omstandigheden hoeft deze mogelijkheid niet afzonderlijk te worden genoemd in de verordening. Wel worden hier op grond van het tweede lid van artikel 7 van de Winkeltijdenwet de gevallen aangewezen waarin ontheffing kan worden verleend ten behoeve van bijzondere gelegenheden van tijdelijke aard.

Uit de bewoordingen van artikel 4, eerste lid, van de Winkeltijdenwet in relatie tot die van 3, vierde lid volgt dat deze ontheffing zowel op aanvraag als ambtshalve kan worden verleend.

In artikel 7, eerste lid onder c worden tentoonstellingen in kunstateliers en galeries genoemd. De reden daarvan is het volgende. Kunstateliers en galeries zijn winkels, maar hebben in de Winkeltijdenwet een speciale status, die voortkomt uit de oude Winkelsluitingswet en het daarop berustende Besluit gemeentelijke ontheffingen Winkelsluitingswet. In artikel 4 van dat landelijk geldende besluit was een afzonderlijke regeling opgenomen voor kunstateliers en galeries. Deze bepaling hield in dat burgemeester en wethouders ontheffing konden verlenen ten behoeve van het uitstellen van niet fabrieksmatig vervaardigde kunstvoorwerpen door of voor rekening van de vervaardiger daarvan, voor de zon- en feestdagen en de sluitingsuren op werkdagen. Bij het opstellen van de Winkeltijdenwet in 1996 is deze ontheffingsmogelijkheid niet meer expliciet overgenomen in het Vrijstellingenbesluit Winkeltijdenwet. Daar kwamen direct veel vragen over. In overleg met het ministerie van Economische Zaken zijn de kunstateliers en de galeries in artikel 7, tweede lid, van de toenmalige en nu het eerste lid van de huidige modelverordening Winkeltijdenwet opgenomen. Op grond van artikel 4, tweede lid, van de wet, zoals uitgewerkt in artikel 7, eerste lid van de modelverordening, kunnen burgemeester en wethouders ontheffing verlenen voor de zon- en feestdagen voor bijzondere situaties. De wet laat hierin de gemeenten beleidsvrijheid. Met gebruikmaking van deze beleidsvrijheid kan de ontheffing verleend worden voor tentoonstellingen in kunstateliers en galeries. De achtergrond van deze bijzondere status voor kunstateliers en galeries is dat de mogelijkheden voor kunstenaars aan hun werk bekendheid te geven door middel van (verkoop)tentoonstellingen niet te zeer aan banden gelegd mag worden. Bovendien spelen concurrentieoverwegingen hier nauwelijks een rol, gezien het individuele karakter van de betrokken voorwerpen.

Onder bijzondere omstandigheden van tijdelijke aard kunnen feestelijkheden worden verstaan. In een uitspraak van 28 oktober 2008, LJN: BG2147 (Amsterdam Noord), heeft het CBB het begrip "feestelijkheden" ingevuld. Het ging in deze zaak onder meer om de vraag of allerlei buitenlandse en nogal buitenissige feestdagen zoals de Chinese dag van het kind, de Amerikaanse "doe vriendelijk dag" en dergelijke konden worden aangemerkt als "feestelijkheden" zoals bedoeld in de Winkeltijdenverordening van het desbetreffende stadsdeel. Uit de uitspraak blijkt "....dat het moet gaan om feestelijkheden die bijzondere gelegenheden van tijdelijke aard zijn. Bij het hanteren van het begrip "bijzondere gelegenheid van tijdelijke aard" moet er een verband kunnen worden aangewezen met een gebeurtenis dan wel met het beleven of uiten van opvattingen of gevoelens, waaraan blijkens een breed gedragen mening van de bevolking of een bevolkingsgroep op landelijk dan wel op lokaal niveau, een feestelijke, gedenkwaardige betekenis moet worden gehecht."

In een uitspraak van 18 december 2009 bepaalde de voorzieningenrechter dat het verlenen van ontheffing om op zondag 20 december open te zijn in verband met het plaatsvinden van een feestelijkheid (de

laatste zondag voor Kerstmis), niet mogelijk was. In deze mondelinge uitspraak overwoog de rechter: "Er is echter niet gebleken welke feestelijkheid op die dag plaats zal vinden en tevens niet of de genoemde feestelijke activiteiten ten tijde van het verlenen van de ontheffing reeds gepland waren. Doordat de ontheffing is verleend aan alle winkeliers in de gemeente Lisse, komt de ontheffing eigenlijk overeen met het aanwijzen van een extra algemene koopzondag. De voorzieningenrechter merkt daarbij op dat de gemeenteraad de mogelijkheid heeft om burgemeester en wethouders de bevoegdheid te geven twaalf koopzondagen aan te wijzen. De gemeenteraad heeft deze bevoegdheid echter beperkt tot zes zon- en feestdagen, van welke bevoegdheid ook gebruik is gemaakt. Door het aanwijzen van deze extra koopzondag, hebben burgemeester en wethouders in strijd met de verordening gehandeld." (LJN BK 7097, Lisse).

#### **Artikel 8. Verbod straatverkoop van bepaalde goederen op zon- en feestdagen**

De vrijstelling die hier wordt bedoeld betreft het te koop aanbieden en verkopen van voor directe consumptie geschikte eetwaren en alcoholvrije dranken. In de vorige versie van de modelverordening was deze bevoegdheid gedelegeerd aan het college. De bevoegdheidsgrondslag ontbreekt hiervoor echter in het Vrijstellingenbesluit en ook in de Winkeltijdenwet. Op grond van art 10.15 van de Algemene wet bestuursrecht is delegatie alleen mogelijk als daartoe bij wettelijk voorschrift is voorzien. De raad zal dus, indien gewenst, zelf gebieden moeten aanwijzen waar straatverkoop op zon- en feestdagen niet is toegestaan.

#### **Artikel 9. Openstelling op werkdagen tussen 22.00 en 06.00 uur**

Dit artikel steunt op artikel 7, tweede lid, van de Winkeltijdenwet. Artikel 7 luidt:

1. De gemeenteraad kan bij verordening vrijstelling verlenen van de in artikel 2 vervatte verboden, voor zover deze betrekking hebben op werkdagen.
2. De gemeenteraad kan bij verordening aan burgemeester en wethouders de bevoegdheid verlenen om, met inachtneming van de in die verordening te stellen regels, vrijstelling en op een daartoe strekkende aanvraag ontheffing van de in het eerste lid bedoelde verboden te verlenen.
3. De vrijstellingen en ontheffingen kunnen onder beperkingen worden verleend. Aan de vrijstellingen en ontheffingen kunnen voorschriften worden verbonden.

Het verbod van artikel 2 van de wet voor de werkdagen staat in het eerste lid, onder c en houdt in dat de winkels niet tussen 22 en 6 uur open mogen zijn. Hetzelfde geldt voor straatverkoop (art 2, tweede lid van de Winkeltijdenwet). Er kunnen dus gebieden worden aangewezen waar de winkels door de week wel tussen 22 en 6 uur open mogen zijn en waar straatverkoop mag plaatsvinden. Artikel 7 van de wet geeft de mogelijkheid gebieden of vormen van detailhandel aan te wijzen waarvoor het verbod niet geldt. De gemeenteraad kan dit rechtstreeks in de verordening doen. Ook kan in afzonderlijke gevallen ontheffing worden verleend.

De modelverordening gaat ervan uit dat voor de nachtelijke openstelling de ontheffing het belangrijkste instrument is. Per geval is dan een afweging te maken of de gewenste openstelling zich verhoudt met belangen van de woon- en leefomgeving, de veiligheid en de openbare orde.

De vrijstellingen en ontheffingen kunnen onder beperkingen en voorschriften worden verleend. Aan de ontheffing kan bijvoorbeeld de beperking worden verbonden dat er na een bepaald tijdstip geen alcoholhoudende drank mag worden verkocht (CBB 18-03-2009, AWB 08/802 S2, Zaanstad).

In het Vrijstellingenbesluit is voor een aantal overige vormen van detailhandel alleen de openstelling op zon- en feestdagen geregeld. De openstelling van deze vormen van detailhandel op de uren tussen 22.00 en 06.00 uur op werkdagen wordt door de verordening geregeld.

#### **Artikel 10. Toerisme**

De grondslag van het artikel in de modelverordening is artikel 3, derde lid, onder a van de Winkeltijdenwet. De wet laat de keuze tussen het verlenen van vrijstelling door de raad of het op basis van de verordening verlenen van ontheffing door burgemeester en wethouders. Artikel 3, derde lid, aanhef en onder a van de wet luidt:

3. De gemeenteraad kan bij verordening vrijstelling verlenen van de in het eerste lid bedoelde verboden of aan burgemeester en wethouders de bevoegdheid verlenen om in de gevallen, in die verordening aan te wijzen, en met inachtneming van de daarin gestelde regels op een daartoe strekkende aanvraag ontheffing van die verboden te verlenen ten behoeve van:

a. op de betrokken gemeente of een deel daarvan gericht toerisme, mits de aantrekkingskracht voor dat toerisme geheel of nagenoeg geheel is gelegen buiten de verkoopactiviteiten die door de vrijstelling of ontheffing mogelijk worden gemaakt; (.....)

Door het wetsvoorstel 31728 wordt dit artikellid uit de Winkeltijdenwet aangescherpt in die zin dat er sprake moet zijn van substantieel toerisme in de gemeente en dat de raad dan wel het college bij zijn besluit nadrukkelijk de volgende belangen moet meewegen:

- a. werkgelegenheid en economische bedrijvigheid in de gemeente, waaronder mede wordt begrepen het belang van winkeliers met weinig of geen personeel en van winkelpersoneel,
- b. de zondagsrust in de gemeente, en
- c. de leefbaarheid, veiligheid en de openbare orde in de gemeente.

Verder bepaalt het wetsvoorstel dat bij de verordening een toelichting moet worden gevoegd waarin wordt gemotiveerd dat er sprake is van toeristische aantrekkingskracht van de gemeente of het gebied



in kwestie. De toelichting moet verder expliciet de belangen beschrijven die bij de besluitvorming zijn betrokken, in elk geval die belangen die hiervoor onder a, b en c zijn genoemd.

In de Memorie van Toelichting wordt nog met nadruk op de volgende aspecten gewezen. Van belang is allereerst dat de bepaling alleen mag worden toegepast als er sprake is van toerisme van een substantiële omvang in de gemeente of een deel daarvan. Daarnaast moet het gemeentebestuur aangeven dat de aantrekkingskracht van de gemeente of het desbetreffende deel ervan geheel of nagenoeg geheel is gelegen buiten de verkoopactiviteiten die door de vrijstelling of de bevoegdheid om ontheffing te verlenen mogelijk worden gemaakt. De toeristische aantrekkingskracht van de gemeente moet met andere woorden autonoom zijn. Verder is van belang dat de winkelopening moet dienen ter ondersteuning van het toerisme. De raad heeft bij dat alles een zekere beoordelingsvrijheid. (TK 2009-2009, 31728, nr. 3, pag. 4-5 en pag.11).

In alternatief 1 van artikel 10 van de modelverordening blijft de bevoegdheid tot het verlenen van vrijstelling in verband met toerisme bij de raad zelf. In dat geval moet er op grond van de gewijzigde Winkeltijdenwet een toelichting bij de verordening worden gevoegd, waarin de belangen zijn beschreven die bij de besluitvorming zijn betrokken. Het verdient aanbeveling deze toelichting tegelijk met de verordening als bijlage te publiceren. Via een wijziging van artikel 10 van de Winkeltijdenwet zal na inwerkingtreding van de wetswijziging bezwaar en beroep bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven openstaan tegen het verlenen van de vrijstelling bij de verordening.

In het tweede alternatief voor artikel 10 van de verordening wordt de bevoegdheid tot het verlenen van ontheffing geatribueerd aan het college. In dat geval wordt de beschrijving van de belangen die bij de besluitvorming zijn betrokken uiteraard bij het collegebesluit gevoegd.

Een verschil met de vorige modelverordening is dat het vierde lid van het alternatieve artikel 10 niet meer is opgenomen. Daarin stond dat de ontheffing wordt geweigerd als er, kort gezegd, geen sprake is van toeristische doeleinden. Wij menen thans, ook met het oog op de jurisprudentie, dat deze bepaling overbodig is omdat de raad bij verordening moet aanwijzen in welke gebieden er sprake is van toeristische aantrekkingskracht. Dit is verwerkt in het eerste lid van beide alternatieven.

Na inwerkingtreding van het wetsvoorstel krijgen de gemeentebesturen nog één jaar om hun eerder genomen besluiten tot aanwijzing van toeristisch gebied opnieuw te overwegen, te onderbouwen en in overeenstemming te brengen met het gewijzigde artikel 3, derde lid, onder a van de Winkeltijdenwet. Zie hiervoor art II van het wetsvoorstel.

Over de uitleg van het begrip "toerisme" overwoog de voorzieningenrechter CBB op 11 maart 2009 (stadsdeel Amsterdam-Noord, LJN: BH5474): ".....dat de woorden "toerisme" en "aantrekkingskracht voor dat toerisme" strikt dienen te worden geïnterpreteerd, aangezien bij een andere benadering het verbod tot zondagsopenstelling zoals vervat in artikel 2, eerste lid, van de Wet, feitelijk illusoir zou worden gemaakt. Dat betekent dat wanneer natuur- of stedschoon, toeristische recreatiecentra en toeristische evenementen zich niet in betekenende mate onderscheiden van datgene wat ter zake bij vele andere gemeenten voorhanden is, deze omstandigheden op zichzelf noch tezamen de toeristische aantrekkingskracht kunnen vormen waarop artikel 3, derdelid, aanhef en onder a, van de Wet (....) het oog heeft, zulks omdat bij een andere interpretatie het uitzonderingskarakter van de desbetreffende bepaling teloor zou gaan. Het zal, zoals van regeringswege bij de behandeling van de Winkelsluitingswet 1976 en de Wet ook is aangegeven, moeten gaan om toeristische trekpleisters die, los van de gelegenheid tot winkelen, zelf in een in aanmerking te nemen mate ("publieksstroom"; memorie van toelichting bij de wijziging van de Winkelsluitingswet 1976, p.8) toeristen naar de desbetreffende gemeente of de(e)l(en) van de gemeente trekken. "

#### **Motivatie artikel 10. Toerisme**

het verbod om winkels op zon- en feestdagen geopend te hebben is op grond van de Winkeltijdenwet aan strikte voorwaarden gebonden.

De relevante wettekst luidt als volgt:

##### Artikel 2

1. Het is verboden een winkel voor het publiek geopend te hebben:

a. op zondag;

##### Artikel 3

3. De gemeenteraad kan bij verordening vrijstelling verlenen van de in het eerste lid bedoelde verboden of aan burgemeester en wethouders de bevoegdheid verlenen om in de gevallen, in die verordening aan te wijzen, en met inachtneming van de daarin gestelde regels op een daartoe strekkende aanvraag ontheffing van die verboden te verlenen ten behoeve van:

a. op de betrokken gemeente of een deel daarvan gericht toerisme met een substantiële omvang, mits de aantrekkingskracht voor dat toerisme geheel of nagenoeg geheel is gelegen buiten de verkoopactiviteiten die door de vrijstelling of de bevoegdheid om ontheffing te verlenen mogelijk worden gemaakt;

6. De gemeenteraad betreft bij een besluit op grond van het derde lid, onder a, tot de verlening van een vrijstelling onderscheidenlijk de toekenning van een bevoegdheid om ontheffing te verlenen in ieder geval de volgende belangen:

a. werkgelegenheid en economische bedrijvigheid in de gemeente, waaronder mede wordt begrepen het belang van winkeliers met weinig of geen personeel en van winkelpersoneel,

b. de zondagsrust in de gemeente,

c. de leefbaarheid, de veiligheid en de openbare orde in de gemeente.

Om van de toeristische bepaling voor zondagsopenstelling van winkels gebruik te kunnen maken moet er in onze gemeente sprake zijn van:

- toerisme met een substantiële omvang;
- de toeristische aantrekkingskracht van de gemeente mag in het geheel niet of nagenoeg geheel niet een gevolg zijn van de zondagopenstelling van winkels;

Daarnaast moet de gemeenteraad bij de besluitvorming een uiteraard zorgvuldige afweging maken van het belang bij zondagopenstelling van winkels op grond van de toeristische bepaling ten opzichte van het belang van:

- werkgelegenheid en economische bedrijvigheid in de gemeente, waaronder mede wordt begrepen het belang van winkeliers met weinig of geen personeel en van winkelpersoneel;
- de zondagsrust in de gemeente;
- de leefbaarheid, de veiligheid en de openbare orde in de gemeente.

Hieronder gaan wij op deze vereisten en de belangenweging nader in:

Aa en Hunze is een toeristische gemeente, waar het belang van toerisme heel aanzienlijk is:

(Hieronder wordt aangetoond, dat het belang van het toerisme in de gemeente Aa en Hunze heel aanzienlijk is)

**Kenmerken Landschap en Cultuurhistorie**

De gemeente Aa en Hunze is een omvangrijke plattelandsgemeente met ruim 25.000 inwoners. De landbouw was van oudsher van het grootste belang, maar overeenkomstig het landelijk beeld loopt ook in Aa en Hunze de landbouw terug.

Daarvoor in de plaats groeit het belang van toerisme en recreatie in steeds toenemende mate. Dat is niet verwonderlijk, gelet op het bijzondere afwisselende landschap met daarin een grote diversiteit aan dorpen. Van het stroomdallandschap van de Drentsche Aa in het westen via de Hondsrug en het Hunzedal naar het veenkoloniaal gebied in het oosten. Het stroomdallandschap van de Drentsche Aa is door de stichting Natuur en Milieu aangemerkt als een van de slechts twee vijfsterrenlandschappen die Nederland rijk is. Het stroomdal van de Drentsche Aa vormt samen met het Balloërveld, de Strubben en het Kniphorstbos en de in het gebied gelegen dorpen en landerijen het nationaal beek- en esdallandschap Drentsche Aa. De gemeente kent voorts uitgebreide bos- en heidegebieden, schilderachtige dorpen, waarvan een tweetal is aangewezen als beschermd dorpsgezicht. Daarnaast zijn er 110 Rijksmonumenten en een groot aantal archeologische monumenten, waaronder hunebedden.

Kortom, Aa en Hunze heeft landschappelijk en cultuurhistorisch veel te bieden, dat op heel diverse wijze kan worden geapprecieerd: te voet, op de fiets, met auto of motor, maar ook per kano of motorjacht. Aa en Hunze heeft meer te bieden dan alleen natuur en cultuurhistorie.

**Recreatieve Voorzieningen**

Speciaal voor de recreant zijn voorzieningen getroffen om nog meer hetgeen Aa en Hunze te bieden heeft te kunnen waarderen: diverse informatiecentra, een netwerk van recreatieve fietspaden, uitgezette wandelroutes, waaronder het Pieterpad maar ook een archeologische route, een ruiterspadennetwerk en een menroute, kanoroutes en een vaarroute.

Langs deze routes is de horeca met name in de dorpen sterk vertegenwoordigd.

**Accomodaties**

Voor de verblijfsrecreanten is de diversiteit aan campings, hotels, bed & breakfasts, groepsaccomodaties, kamphuizen, terreinen voor recreatiewoningen, waaronder een groot zeer luxe resort, groot is. In toenemende mate speelt doelgroep-toerisme een rol.

Al met al ontwikkelt Aa en Hunze zich overeenkomstig de toekomstvisie "Aa en Hunze Buitengewoon" tot hét recreatiegebied van Noord Drenthe, niet alleen in de vorm van recreatief uitloopgebied voor stedelijke centra als Groningen, Assen, Veendam en Hoogezand, maar voor de gehele binnenlandse markt.

**Economisch Belang Recreatie en Toerisme**

Uit cijfers opgesteld door ECORYS Nederland BV in haar rapport van november 2010, blijkt dat de gemeente Aa en Hunze jaarlijks 1.100.000 toeristische overnachtingen telt tegen een inwonersaantal van 25.570.

Uit deze cijfers blijkt overduidelijk, dat toerisme en recreatie een substantiële omvang heeft, hetgeen nog verder wordt versterkt door het feit, dat de werkgelegenheid relatief gezien sterk toeristisch georiënteerd is en daarmee naast de directe en indirecte inkomsten uit het toerisme een belangrijke pijler voor de lokale economie is.

Zo blijkt het aandeel van directe toeristische werkgelegenheid in 2009 20% van de totale werkgelegenheid in onze gemeente te zijn. Voor de lokale economie is evenzeer van belang, dat in 2009 in onze gemeente € 36.400.000,- is uitgegeven in de toeristische sector terwijl daarnaast nog eens € 9.200.000,- aan uitgaven, afgeleid van de toeristische sector, is gedaan.

Voor de gemeente is overigens ook niet onbelangrijk, dat er, zoals blijkt uit de Gemeenterekening 2010, € 975.000,- aan toerismebelasting is geïnd.

Er kan niet anders worden geconstateerd dan dat recreatie en toerisme substantieel van omvang is en een volstrekt autonoom karakter heeft.

De toeristische aantrekkingskracht van de gemeente Aa en Hunze is niet gelegen in het feit, dat winkels op zondag geopend zijn:

De toerist stelt steeds hogere eisen aan het recreatief product. Ook voor wat betreft de mogelijkheid inkopen te doen. Waar voorheen voor de verblijfsrecreant op kampeerterreinen kon worden volstaan met kampwinkels met een beperkte openstelling ook gedurende het weekend, wenst de huidige recreant ook op zondagen een breder aanbod van artikelen.

Zondagopenstelling van winkels ondersteunt als het ware het toeristisch product van de gemeente Aa en Hunze door de levendigheid in de dorpen te vergroten.

Zondagopenstelling verhoogt op ondergeschikte wijze de toeristische attractiviteit en daarmee de kwaliteit van het recreatief product, terwijl de toeristische aantrekkingskracht hoegenaamd niet verandert. Van zondagopenstelling van winkels gaat geen zelfstandige aantrekkingskracht uit.

Gelet op het feit, dat het toerisme in Aa en Hunze op dit moment nog voornamelijk een seizoensgebonden activiteit is, blijft de zondagsopenstelling beperkt tot de maanden mei tot en met augustus.

Het belang van werkgelegenheid en economische bedrijvigheid in de gemeente Aa en Hunze:

Hierboven hebben wij reeds vastgesteld, dat recreatie en toerisme van substantieel belang is voor de werkgelegenheid en de economische bedrijvigheid in de gemeente Aa en Hunze. Zondagsopenstelling van winkels verhoogt de kwaliteit van het toeristisch product en draagt daarmee bij aan de verdere groei van het toerisme.

Gelet op het feit, dat de zondagsopenstelling gericht is op het toerisme wordt in winkels additionele omzet gegenereerd, die anders zou worden misgelopen. Een verhoogde omzet draagt bij aan de lokale economische bedrijvigheid en het behoud van de in de dorpen aanwezige winkelvoorzieningen

De ondernemersverenigingen in de gemeente Aa en Hunze zijn geconsulteerd over invoering van de zondagopenstelling. Op hun beurt hebben de ondernemersverenigingen de mening van hun achterban gepeild.

De uitkomsten geven geen duidelijk beeld. Weliswaar wordt breed het belang van zondagopenstelling van winkels voor de verdere ontwikkeling van het toerisme onderschreven, maar niet iedere winkelier is voornemens zelf gebruik te maken van de kansen en mogelijkheden die verruimde openstelling biedt.

Onder degenen die zelf hun winkel op zondag niet openstellen heerst in overwegende mate de opvatting, dat de eigen houding ten opzichte van zondagopenstelling niet in de weg mag staan van degenen die de winkel wel op zondag willen openstellen.

Onder winkelpersoneel is geen onderzoek gedaan naar hun standpunt ten aanzien van zondagopenstelling van winkels in het algemeen en van zondagopenstelling van de winkel waar zij werkzaam zijn in het bijzonder. Het feit, dat hiernaar geen breed onderzoek is gedaan, heeft te maken met enerzijds de lage organisatiegraad bij werknemers in de detailhandel\* en anderzijds met de omstandigheid, dat veel met oproepkrachten wordt gewerkt. Van de zijde van de ondernemers hebben wij vernomen, dat het vrijwel nooit een probleem is om personeel te vinden voor de openstelling van winkels op zondag.

Bij zondagsopenstelling van winkels kan iedere ondernemer zijn eigen afweging maken, waarbij ook de belangen van het personeel niet uit het oog worden verloren.

In het algemeen zal zondagopenstelling werkgelegenheid en economische bedrijvigheid ten goede komen zonder dat belangen van ondernemers en hun personeel in het gedrang komen.

(\* detailhandel: het leveren van fysieke goederen voor persoonlijk gebruik aan de consument)

Het belang van de zondagsrust in de gemeente Aa en Hunze:

Zondagsrust is in een op toerisme ingestelde gemeente als Aa en Hunze een betrekkelijk begrip.

Ofschoon niet geheel kan worden uitgesloten, dat een beperkt aantal inwoners zich uit overwegingen van levensbeschouwelijke aard aan zondagopenstelling van winkels zal storen, prevaleert het belang van zondagopenstelling van winkels gedurende de zomermaanden en dan nog alleen gedurende de middaguren echter boven het belang van zondagsrust, zeker als bedacht wordt, dat gedurende het zomerseizoen toch al grote aantallen toeristen ook op zondag verpozing zoeken in de gemeente Aa en Hunze, van zondagopenstelling van winkels geen extra toeristische aantrekkingskracht zal uitgaan en van verdere aantasting van de zondagsrust dientengevolge geen sprake is.

Het belang van de leefbaarheid, de veiligheid en de openbare orde in de gemeente Aa en Hunze:

Zondagopenstelling van winkels draagt bij aan de werkgelegenheid en de lokale economie en daarmee ook aan de levensvatbaarheid van bedrijven en de leefbaarheid van de dorpen. gedurende een beperkt aantal uren tijdens het zomerseizoen draagt bij aan de leefbaarheid van de dorpen.

De veiligheid op straat en de openbare orde zullen daarbij, gelet op de in de dorpen aanwezige voorzieningen, geenszins in het gedrang komen.

Concluderend:

Al het vorenstaande overwegende komen wij tot de conclusie, dat:

- Aa en Hunze bij uitstek een toeristische gemeente is, zowel waar het dag- als verblijfsrecreatie betreft;
- het toeristisch aanbod in Aa en Hunze voor de dag- en verblijfsrecreant uitermate gevarieerd is;
- de toeristische aantrekkingskracht van de gemeente Aa en Hunze niet wordt vergroot door de zondagsopenstelling van winkels gedurende het toeristenseizoen, maar nagenoeg geheel ondersteunend is aan de toeristische voorzieningen;
- de zondagsopenstelling van winkels de lokale economie ten goede komt en voorts door de toegenomen levendigheid in de kernen een positieve bijdrage levert aan de verdere kwaliteitsverbetering van het toeristisch product in de gemeente Aa en Hunze, hetgeen voor een in belangrijke mate op toerisme gerichte gemeente voor de toekomst van essentieel belang is;

---

- ofschoon niet iedere winkelier in de gemeente Aa en Hunze zelf voornemens is zijn winkel op zondag open te stellen in ondernemerskring breed het belang van zondagsopenstelling voor het toerisme, waarop de gemeente in toenemende mate is aangewezen, wordt onderkend;

- de belangen van werknemers in de branche, gelet op het feit, dat er ook op de zondag sprake is van een voldoende personeelsaanbod, niet in het gedrang komen;

- de zondagsrust ten gevolge van de gekozen openingstijden van de winkels niet in het geding is, zeker als bedacht wordt, dat de toeristische aantrekkingskracht van de gemeente door de zondagsopenstelling niet wordt vergroot;

- de zondagsopenstelling van winkels niet ten koste gaat van de leefbaarheid van de dorpen, maar in tegendeel de leefbaarheid zelfs kan bevorderen, gelet op de belangen van de plaatselijke economische bedrijvigheid en de daarmee samenhangende werkgelegenheid;

- de zondagsopenstelling van winkels, gelet op de in de gemeente aanwezige voorzieningen, op generlei wijze de veiligheid en de openbare orde in gevaar zal brengen.

Reden voor ons om u voor te stellen de Verordening inzake de Winkeltijden Gemeente Aa en Hunze 2011 vast te stellen.

#### **Artikel 13. Inwerkingtreding**

In dit model is gekozen voor een vaste datum van inwerkingtreding. Dat is duidelijker en later makkelijker terug te vinden dan een afzonderlijk besluit van het college zoals in de vorige versie van de modelverordening was opgenomen. Deze nieuwe modelverordening is niet in strijd met de Winkeltijdenwet zoals die na wijziging zal luiden en kan dus eventueel al worden vastgesteld en in werking treden vóór inwerkingtreding van de wijziging van de Winkeltijdenwet.

Na inwerkingtreding van de wijziging van de Winkeltijdenwet hebben de gemeentebesturen nog een jaar de tijd om hun vrijstellingen en ontheffingen in verband met de toeristische aantrekkingskracht te heroverwegen, te onderbouwen en te voorzien van de toelichting die het nieuwe lid 7 van artikel 3 voorschrijft. Dat volgt uit artikel II van de wijzigingswet.

#### **Artikel 14. Citeertitel**

Om te voorkomen dat de nieuwe verordening dezelfde naam heeft als de voorganger – die via artikel 12 wordt ingetrokken op het moment van inwerkingtreding van deze nieuwe – wordt voorgesteld achter de gemeentenaam het jaartal van vaststelling te plaatsen.